

Socialdepartementet
Socialförsäkringsenheten
Att: Stefan Oscarson
Dnr: S2019/04594/S

Ett bättre premiepensionssystem (SOU 2019:44) – Remissyttrande från AMF Fonder AB

1. Om AMF Fonder AB

AMF Fonder AB (AMF Fonder), ett helägt dotterbolag till AMF Pensionsförsäkring AB, erbjuder fonder för fondförsäkring, för premiepension samt för övrigt fondsparande utan koppling till pension. Merparten av kapitalet under förvaltning i fondbolaget, ca 151 miljarder kronor, avser pensionssparande inom tjänstepension och premiepension.

AMF Fonder har tre bland de 15 mest valda fonderna inom premiepensionssystemet. Totalt har bolaget ca 518 000 pensionssparare inom premiepensionssystemet. Premiepensionsspararna som valt AMF-fonder betalar 0,18% för aktiefonder och blandfonder samt 0,10% för räntefonder i årlig fondavgift.

2. Synpunkter på utredningens förslag

AMF Fonder är medlem i Fondbolagens förening. I tillägg till det yttrande som lämnats av föreningen vill AMF Fonder särskilt lämna följande synpunkter.

Pensionsspararnas intressen ska stå i fokus

AMF Fonder anser att det är positivt att det vidtas åtgärder för att stärka premiepensionssystemet med syfte att skapa ökad trygghet och högre avkastning för pensionsspararna.

Den valfrihet som finns inom premiepensionssystemet förutsätter att pensionsspararna kan fatta välgrundade beslut om hur pensionsmedlen inom premiepensionen ska placeras och att de kan känna sig trygga med att de fonder som tillåts på fondtorget uppfyller högt ställda kvalitetskrav. Det är emellertid viktigt att utformningen av systemet inte leder till oönskade konsekvenser som kan komma att motverka uppfyllnad av de uttalade syftena.

Det förslag som nu läggs fram är mycket genomgripande och krångligt för pensionssparare som är initierade och intresserade av att göra egna fondval. Därtill är det problematiskt att pensionssparare som gör medvetna och väl avvägda val av fonder, ändå riskerar att få sitt kapital flyttat till andra, av den nya myndigheten utvalda, fonder.

AMF Fonder anser att det är viktigt att respektera pensionsspararnas gjorda och framtida val.

Viktiga steg för att åstadkomma en ökad trygghet har redan tagits genom det s.k. 30-punktsprogrammet, där 29 punkter infördes. Effekterna av de åtgärderna bör utvärderas innan utredningens förslag genomförs.

Konsekvenserna kan bli omfattande

Premiepensionssystemet omfattar ett mycket stort kapital varför alla förändringar i systemet måste utredas noga i fråga om vilka konsekvenser förslagen kan få, inte bara för enskilda pensionssparare utan även för den svenska kapitalmarknaden. Utredningens lagförslag är i många avseenden mycket kortfattade och lämnar upp till den framtida myndigheten att fatta beslut. De fullständiga konsekvenserna kan således inte utvärderas förrän myndighetens beslut är fattade.

Komplex upphandling och bristande flexibilitet kan gå ut över pensionsspararna

Förslaget innebär att ett antal fonder inom respektive kategori kommer att väljas ut i enlighet med ännu inte kända tilldelningskriterier. Utformningen av dessa kriterier är helt centrala för det föreslagna premiepensionssystemet. Hur tilldelningskriterierna ska utformas regleras emellertid endast på övergripande nivå i lag och istället lämnas upp till den framtida myndigheten att fatta beslut om detta. Detta är en brist i förslaget som t.ex. gör att det inte går att lämna detaljerade synpunkter på tilldelningskriterierna.

Oaktat hur kriterierna utformas finns det en uppenbar risk att den upphandlande myndigheten inte kommer att lyckas med sitt uppdrag – att upphandla de bästa fonderna. Att avgöra vilka fonder som bäst kommer att motsvara pensionsspararnas intressen under den kommande avtalsperioden under potentiellt helt andra förhållanden än de som gällde vid upphandlingstidpunkten är i praktiken omöjligt. Detta leder till att pensionsspararnas utbud inte kommer att vara det bäst lämpade, särskilt inte vid beaktande av de långa avtalstider som föreslås. Vi anser därför att ett anslutningsförfarande med objektiva fastställda kriterier skulle vara bättre för pensionsspararna.

Marknadspåverkan och transaktionskostnader

Vid sidan av ovan beskrivna negativa begränsningar i utbudet medför förslaget också att upphandlade fonder kommer att få ett stort tillflöde av kapital, framförallt genom att kapital flyttas över från andra fonder som inte blivit utvalda, men även till viss del genom kunder som gör egna val. För de berörda fonderna (både de som får kapital och blir av med kapital) och deras andelsägare kommer det att leda till stora konsekvenser. Dels på grund av ökade transaktionskostnader som tas ut av fondens samtliga andelsägare, dels genom ofördelaktiga timing-effekter som kan uppstå vid transaktionstillfället.

Nuvarande förslag kan förväntas leda till att mer kapital i första hand går till förvalet och i andra hand till globala indexfonder. Detta kan få konsekvenser för den svenska aktiemarknaden genom att en mindre del av sparandet placeras i svenska aktier. Det innebär i sin tur att den svenska kapitalförsörjningen riskerar att försämrats. Inte bara för bolag på börsen, utan framför allt för nya noteringar. Detta gäller i synnerhet för små bolag som i hög grad är beroende av institutionellt kapital och bra ägarstyrning. Båda kategorierna (kategori Sverige och Sverige småbolag) är idag bland de mest valda och bland de bäst presterande. Detta måste tas hänsyn till både i utformning av förslaget kring ett upphandlat fondtorg och en eventuell översyn av förvalet.

Sammanfattningsvis anser vi att de negativa effekter som förslaget kan leda till måste beaktas noga så att det övergripande syftet med ändringarna inte motverkas.

Stockholm 2020-02-14

AMF Fonder AB

A handwritten signature in blue ink, which appears to read 'Jonas Eliasson', is positioned above the printed name and title.

Jonas Eliasson
Verkställande direktör